

SOVIETAI ŽADA SIUSTI KARIUS I VIETNAMĄ

Kreivėnas, J. 5 15 65
1602 So. 48 Ct.

MASKVOS IR PEKINO KONKURENCIJA STATO Į PAVOJŲ LAISVĄSIAS TAUTAS

NEW YORKAS. — Maskvos ir Pekino paastrėjusios kovos dėl pasaulio komunistų vadovybės pasėkoje komunistų agresijos pavojus žymiai padidėjo. Tokią nuomonę išreiškė W. Averell Harriman, specialus JAV ambasadorius, kalbėdamas Politikos mokslo akademijoje. Galimas daiktas, jog ateityje Sovietų-Kinijos vedama ideologinė kova kaip tik pasitarnaus toms valstybėms, kurios yra nusistačiusios prieš komunizmą. Tačiau šiuo laiku dviejų galingų komunistinių valstybių karingas lenkyniavimas sudaro pasauliui daug problemų ir sunkumų.

Sovietai ir Kinija dabar griežbiai agresingų priemonių ir stengiasi praplėsti savo įtaką Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Azijoje. Ir tas jų agresingumas vis labiau didėja.

Remia sukilėlių grupes

Stengdamiesi patraukti savo pusėn atsilikusiu kraštu vadinauosius revoliucionierius. Sovietai ir komunistinė Kinija padidino savo paramą sukilėlių grupėms. Tai vis ideologinio konflikto rezultatas.

Pereitais metais Sovietai slapta sušaukė Havanoje (Kuboje) Pietų Amerikos valstybių palankius jiems komunistų vadus, kuriems pažadėjo didesnę paramą, kad jie galėtų labiau išvystyti "išlaisvinimo kovą" tokiuose kraštuose, kaip Venecuela, Kolumbija, Honduras ir Paragvajus.

Atsiligindamas Maskvai, Pekinas šių metų vasario mėnesį paskelbė, jog jis remia sukilėlių "patriotinį frontą" Tailande.

Yksta rungtynės Afrikoje

Tarp Maskvos ir Pekino, sako Harriman, eina smarkios rungtynės Afrikoje už praplėtimą ten savo įtakos ir patraukimą savo pusėn vadų, kurie vadovauja sukilimams.

Maskvos ir Pekino varžybos Afrikoje susiveda prie teikimo paramos sukilėliams bei stengimosi paveikti sukilimo vadus. Kas ten laimės — Maskva ar Pekinas — sunku pasakyti. Viena yra žinoma, jog Pekinas ten daro nemažą pažangą.

Vietname reikia laikyti

Kalbėdamas apie Azijos pietryčius, Harriman pareiškė, jog pasitraukimas iš Pietų Vietnamo yra neįmanomas, nes to krašto saugumą galima palyginti su Vakarų Europa tuoj po karo, kai Stalinas buvo pasimovęs ją sudoroti. Ir galimas daiktas, jog jam tai būtų pasisekė, jeigu JAV nebūtų atėjusios į pagalbą ir užkirtusios kelią raudonajam slibinui.

Tokia padėtis dabar yra ir Pietų Vietname. Jei komunistams bus leista ten įsigalėti, tai jie pasidarys drąsesni ir dar labiau praplės savo agresingus žygius, stengdamiesi įsigalėti kitose Azijos valstybėse ar net visoje Azijoje.

Pabėgo į Vakarus

Iš Berlyno pranešta, kad iš Rytų Vokietijos nuvykęs į Hamburgą, Vakaruose pasiliko žymus ulbrichtinio krašto mokslininkas, Mokslių akademijos vokiečių kalbos ir literatūros instituto vedėjas prof. J. Erben. Jis laikomas žymiu germanistikos žinovu.

Mokslininkas išauklėtas R. Vokietijoje ir buvo jaunosios kartos atstovas. Erben pasitraukus, pastaruoju metu žymiai suvaržytos satelitinio krašto mokslininkų kelionės į Vakarus. (E)

IŠ VISO PASAULIO

ROMA. — Italijos ministeris pirmininkas Aldo Moro rytoj turi pradėti pasitarimus Washingtonė. Manoma, kad pasitarimų su Amerikos administracija svarbiausia tema bus Italijos ekonominiai sunkumai.

WASHINGTONAS. — Šeštadienį prie Baltųjų Rūmų demonstravo 12,000 studentų, kurie reikalavo taikos Pietų Vietname. Minia bandė pasiųsti delegaciją į Kapitolį su peticija kongresui, tačiau policija jų nepalaido. Demonstraciją organizavo "Students for democratic Society", o dalyvius sudarė studentai suvažiavę iš visos Amerikos.

CHICAGA. — Miesto centre šeštadienį įvyko dvi demonstracijos. "Moterys už taiką" reikalavo taikos Vietname, o kita grupė "Jaunieji amerikiečiai už laisvę" nešdami juodus grabus reikalavo išsivaduoti komunistų pavergtiems kraštams. Policija turėjo daug vargo laikyti tas dvi grupes atskirtas.

JAKARTA. — Indonezijoje Bandung mieste prasidėjo Azijos - Afrikos tautų vadų konferencija. Sukarno savo kalboje reikalavo, kad Amerika išėitų iš Vietnamo. Nors buvo pakviesti vadai iš 60 valstybių, atvyko tik 30. Stipriai yra atstovaujami komunistų kraštai. Atvyko ir Kinijos premjeras Chou En-lai.

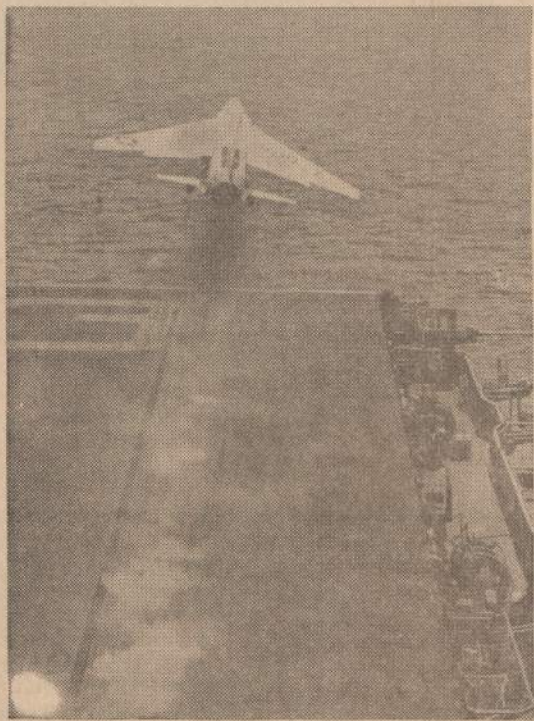
TERRACE BAY. — Kanadoje nuo bėgių nukrito greitis traukinys. Vienas keleivis žuvo ir 47 buvo sužeisti.

BERLYNAS. — Rytų Vokietijos policija suėmė šešis asmenis: penkis vyrus ir vieną moterį, kurie organizavo rytinių vokiečių pervedimą į vakarus. Jie kaltinami ir šnipinėjimu.

KAIRAS. — Egipte su vyriausybe tariasi Amerikos valstybės departamento aukštas pareigūnas Phillips Talbot. Nežiūrint į atšalusius Egipto — Amerikos santykius, Nasserio vyriausybė prašo Amerikos maisto produktų, kurių jai nepavyko gauti kituose kraštuose.

WASHINGTONAS. — Valstybės departamentas pranešė, kad prezidentas Johnsonas dėl daugelio įsipareigojimų naujų įstatymų ruošime, bei darbų ryšium su Vietnamo padėtimi, negalės priimti Indijos ir Pakistano valstybės galvų. Jie sutiko atidėti savo kelionę į Ameriką iki rugsėjo.

JOHNSON CITY. — Prezidentas Johnsonas pareiškė, kad naujai pradėtame organizuoti jaunimo kaimynystės korpuso jau 15,000 narių. Jie galėtų reikalui esant padėti tornadų praejusią savaitę nusiaubtus vietovėse valant griuvėsius.

JAV naikintuvas pakilo nuo lėktuvnešio, kad galėtų prisijungti prie eskadrilės, skrendančios į šiaurės Vietnamą tiltų griauti ir sunkių bombonešį saugoti nuo netikėto priesū užpuolimo.

LIETUVA RUSIFIKACIJOS ŽENKLE

Eltos atstovo pasikalbėjimas su iš Lietuvos atvykusiais. Atvykę iš Lietuvos pasikalbėjime su Eltos atstovu pažymėjo, kad Lietuvai grėsia didelis rusifikacijos pavojus. Jie nurodė į tokius duomenis:

1. Rusų kalba, rusiška komunistinė kultūra pradeda vaikams kalti ir skiepyti nuo pradžios mokyklos pirmojo skyriaus ir juo toliau, juo labiau reikalavo išsivaduoti komunistų pavergtiems kraštams. Policija turėjo daug vargo laikyti tas dvi grupes atskirtas.

2. Mokyklų vadovėliai — matematikos, fizikos, literatūros, istorijos ir kitų mokslų — versiti iš rusų autorių. Lietuvių, vadovėlių autorių, mokiniai beveik nežino.

3. Bet kurie suvažiavimai ar posėdžiai, vieši ar uždari, jei tik juose būna nors vienas rusas, vedami rusų kalba.

4. Jeigu nori siųsti apdrausta laiška ten pat Lietuvoje ar net tame pat mieste, paštas laiška priima tik tada, kai bent vienas žodis, t. y. bent miesto ar pašto pavadinimas, parašomas rusiškai (žinoma, "kirilica").

5. Kai pastatomi didesni fabrikai, kaip Kėdainiuose ir Jonavoje chemijos fabrikai, Elektrėnuose (Vievėje) didelė šiluminė elektros stotis, toms progomis į Lietuvą atgabenama tūkstančiai rusų ir nemaža dalimi net kriminalinis elementas. Tose vietose moterys turi būti labai atsargios. Pasitaiko labai daug kriminalinių įvykių.

6. Esama žinių, kad rusiško elemento gabenimais į Lietuvą, lietuvių išvežimu kitur norima sudaryti Lietuvos gyventojų balansą, kad krašte lietuvių liktų ne daugiau, kaip 49%, o rusų — ne mažiau kaip 51%. Tada mokyklose visi dalykai bus dėstomi tik rusų kalba.

7. Esą, rusai Lietuvoje visai nemano iš jos išsikelti. Vienas rusas generolas, išėjęs į pensiją, buvo paklaustas, gal dabar grįšias į savo tėviškę. Atsakė: "Ja ne durak, nepojeudu tada golodat" (aš nekvailas, nevažiuosiu ten badauti). Jis pasirūpino ir daugiau savo giminių atgabenti į Lietuvą.

8. Rusams privilegijos: jeigu lietuvis, atvykęs į miestą, gau-na darbą, jis turi būti čia ir pri-rašytas. O kad būtų prirašytas,

jis turi susirasti būta, kad kiekvienam šeimos nariui tektų po 13 kv. metrų gyvenamo ploto (seniau buvo devyni). Tuo tarpu jokiam rusui ar jo šeimai, iš kitur atgabentam, šis normavimas netaikomas. Jis kiekvieno atveju prirašomas, dažnai jam ir butas paripinamas.

9. Lietuviai, paleisti iš Sibiro (kur, manoma, jų yra dar per 100,000), labai sunkiai gali įsikurti Lietuvoje. Jiems patariama grįžti atgal į Sibirį arba keltis į Karaliaučiaus sritį apsigyventi tarp rusų.

10. Sibiro atskirose vietose, kur yra daug ištremtų lietuvių, jiems jokiū būdu neleidžiama turėti savo vaikams mokyti lietuvišką mokyklą. Jos neleidžiamos ir Tilžėje (dabar "Sovietst")". Kas nori lietuviškai mokytis, iš Tilžės turi eiti į kitą Nemuno pusę. (E)

— Raseinių fabrikas "Satrija" gavo užsakymą pagaminti 8,000 tautinių kostiumų šokėjams ir daininkams. Jiems teks pasirodyti liepos mėn. rengiamoje dainų šventėje. (E)

Vėlyku įvenčiams komunistai nutarė atidaryti vartus ir leisti rytiečiams aplankyti vakarų Berlyne gyvenančius savo gimines. Paveikslo matome rytų Berlyne likusią motiną, sveikinantią ir vakarus pabėgusią ir Berlyne gyvenantią josios dukrą.

Stato kelius tarp Turkijos ir Irano

TEHERANAS. — Vienas iš svarbiausių CENTO kraštų konferencijos, kuri pasibaigė balandžio 10 dieną, nutarimų yra užmezgimas artimesnių kaimynystės ryšių tarp Irano ir Turkijos. Abu šie kraštai per ilgus amžius neturėjo didesnių prekybos ar kultūrinių santykių dėl trūkumo kelių. Turkijos pietų rytu kamps ir Irano šiaurės provincijos yra apgyvendintos kurdų tautos gentimis. Jos dažnai sukilimais ir maištais buvo rūpestis turkų ir irančių vyriausybėms.

Dabar buvo nutarta tarp Turkijos ir Irano statyti didelį kelią ir geležinkelį. Darbai abiejuose kraštuose jau pradėti. Amerika šiems projektams teikia savo finansinę paramą. Geležinkelis numatoma baigti už pusantrų metų, o kelias bus pradėtas naudoti anksčiau.

Iki šiol visa prekyba tarp abiejų kraštų turėjo eiti aplinkiniais keliais jūros keliu per Suezą kanalą ar keliais per Sovietų Sąjungą.

Naujosios susisiekimo linijos įgalins abi tautas išnaudoti kalnuose esančius mineralinius išteklius. Sakoma, kad abiejose valstybėse kalnuose yra geležies, vario, chromo ir švino klastai.

Neramumai Korėjoje

SEOULAS. — Pietų Korėjoje šeštadienį įvyko susirėmimų tarp demonstruojančios minios ir policijos. Sužeistų tarpe yra 158 policininkai, iš jų 11 sunkiai, ir šimtai jaunų koriejiečių, kurie protestuoja dėl sutarties su Japonija. Policija suėmė 227 studentus. Jau virš 1,000 buvo suimta praėjusią savaitę. Sužeistųjų tarpe yra 20 Pietų Korėjos atstovų rūmų narių. Jie priklauso opozicijos partijai. Šiaurės Korėjoje, praneša Pekino radijas, demonstravo didžiulį 150,000 minia, paremdama Pietinės Korėjos demonstrantus. Japonija ilgus metus žiauriai valdė Korėją, kuri vis negali praeities pamiršti.

Fašistinė skarelė

MASKVA. — Sovietų jaunimo laikraštis "Moskovsky komсомоlets" paskelbė vieno savo skaitytojo laišką, kuriame autorius pasipiktinęs aprašo vieną skarelę "babušką", kurią jam pasitaikė pamatyti ant vienos jaunos moters galvos Maskvos požeminiame traukinėlyje. Skarelėje buvęs išpieštas žemėlapis, kuris vaizdavo prieškarinę Europą.

Laiško autorius rašo, kad ne tik Štetinas ir Breslau buvo atžymėti, kaip Vokietijos miestai, bet ir pats "sovietiškas" Kalinigradas švietęs moteriškai ant pakaušio, pavadintas vokišku Koenigsbergo vardu. Autorius taip pasipiktinęs ta fašistine skarelė, kad jis sekęs moteriškę iki GUM krautuvės, kur jį užkalbinęs tos moters vyras, įtariamai jį žiūrėdamas.

Vyras, užpultas dėl tokios skarelės nešiojimo, paaiškines, kad skarelė prieš kelis metus buvo pirktą Maskvos krautuvėje GUM. Komjaunuolis laiško au-

SOVIETAI PAKARTOJO GRASINIMĄ SIUSTI Į Š. VIETNAMĄ SAVANORIUS

MASKVA. — Sovietų Sąjunga vakar paskelbė vieną iš griežiausių savo grasinimų ryšium su Vietnamo karu. Šis grasinimas buvo paskelbtas bendrame šiaurės Vietnamo ir sovietų komunikate po sovietų vadų pasitarimų su šiaurės Vietnamo komunistų partijos sekretorium Le Kuan. Komunikate sakoma, kad Sovietų Sąjunga teiks šiaurės Vietnamui visą reikalingą paramą. Jei Amerikos agresija, sako pareiškimas, prieš šiaurės Vietnamą bus sustiprinta, tai sovietų vyriausybė, reikalui esant, šiaurės Vietnamui paprašius, sutiks leisti savo piliečiams savanoriams, kurie nori kariauti už šiaurės Vietnamą, vykti į kovos lauką.

Antisemitizmas vis dar gyvas Lenkijoje

VARSUVA. — Korespondentai iš komunistinės Lenkijos, ryšium su Varšuvos žydų geto sukilimo prieš nacių sukultūvėms, aprašo dabartinę Lenkijos žydų padėtį. Iš trijų milijonų Lenkijos žydų, kuriuos rado Lenkiją okupavęs Hitleris, šiuo metu Lenkijoje tėra 30,000 ir tas skaičius nuolat mažėja, nes žydai, kasmet apie 1,000, išvyksta į Vakarų Europą, į Ameriką ar į Izraelį.

Išvykusieji iš komunistinės Lenkijos žydai neslepia, kad dabartinėje lenkų jaunimo kartoje yra gana stiprus antisemitizmo jausmai. Nors pati vyriausybė išteklus. Sakoma, kad abiejose valstybėse kalnuose yra geležies, vario, chromo ir švino klastai.

Naujosios susisiekimo linijos įgalins abi tautas išnaudoti kalnuose esančius mineralinius išteklius. Sakoma, kad abiejose valstybėse kalnuose yra geležies, vario, chromo ir švino klastai.

Dabartiniai lenkų žydai yra neblogoji įsikūrę. Daugelis dirba savo profesijose, nemažas procentas įsikūrę lenkų filmo, teatro, spaudos darbuose. Yra dirbančių universitetuose ir mokyklose. Kiti verčiasi prekyba savo krautuvėle.

Nežiūrint į tai, kad žydų pajamos yra maždaug dvigubai didesnės už vidurkį lenkų pajamų, daugelis žydų savo gyvenimu Lenkijoje yra nepatenkinti ir stengiasi išvykti į vakarus ar sugrįžti į Izraelį. Ypatinai to siekia Lenkijos žydų jaunume-nė.

Fašistinė skarelė

MASKVA. — Sovietų jaunimo laikraštis "Moskovsky komсомоlets" paskelbė vieno savo skaitytojo laišką, kuriame autorius pasipiktinęs aprašo vieną skarelę "babušką", kurią jam pasitaikė pamatyti ant vienos jaunos moters galvos Maskvos požeminiame traukinėlyje. Skarelėje buvęs išpieštas žemėlapis, kuris vaizdavo prieškarinę Europą.

Laiško autorius rašo, kad ne tik Štetinas ir Breslau buvo atžymėti, kaip Vokietijos miestai, bet ir pats "sovietiškas" Kalinigradas švietęs moteriškai ant pakaušio, pavadintas vokišku Koenigsbergo vardu. Autorius taip pasipiktinęs ta fašistine skarelė, kad jis sekęs moteriškę iki GUM krautuvės, kur jį užkalbinęs tos moters vyras, įtariamai jį žiūrėdamas.

Vyras, užpultas dėl tokios skarelės nešiojimo, paaiškines, kad skarelė prieš kelis metus buvo pirktą Maskvos krautuvėje GUM. Komjaunuolis laiško au-

Šis sovietų pareiškimas rodo, kad ir sovietai linkę atmeti prezidento Johnsono pasiūlymą tuoj pradėti, be jokių sąlygų pasitarimus dėl Vietnamo ateities.

Prezidentas Johnsonas savo ūkyje šeštadienį pakartojo Amerikos pasiūlymą derėtis. Jis pareiškė, kad praėjusioji savaitė atnešė tik nusivylimą. Amerika atidarė langą į taiką, tačiau komunistai atmetė Amerikos pasiūlymus. Prezidentas pakartojo, kad Amerika yra vis tiek pasirošusi derėtis be jokių sąlygų dėl taikos Vietname. Mes, kalbėjo prezidentas Johnsonas, nestatome jokiai vyriausybei jokių sąlygų, mes pasirošę pradėti pasitarimus kitą savaitę, ar rytoj ar net šiandien.

Prezidentas pakartojo, kad tos vyriausybės, kurios sutiks diskutuoti, tegu ateina į pasitarimų kambarį. Amerika jų laukia.

Prezidentas Johnsonas tačiau pabrėžė, kad Amerikos tikslas ir toliau lieka — laisvas ir nepriklausomas Pietų Vietnamas. Griežtais žodžiais prezidentas pabrėžė, kad Amerika yra pasiryžusi užmokėti bet kokią kainą kraujui ir aukomis pasiekti savo tikslo Vietnamė. Nėra pasaulyje tokios jėgos, kuri galėtų priversti Ameriką pasitraukti iš Pietų Vietnamo, kol to krašto laisvė ir nepriklausomybė bus garantuota.

Vietnamo fronte sekmadienį Da Nang bazėje nuo troko nukrito 250 klg. bomba, kuri sprogdama užnušė vieną vietnamietį kareivį ir sužeidė du amerikiečius ir du vietnamiečius.

Šeštadienį 43 karo lėktuvai bombardavo šiaurės Vietnamo kelius ir radaro stotis. Vienas F-105 "Thunderchief" lėktuvas nukrito prieš teritorijoje. Jo lakūnas žuvo.

Kiti lėktuvai mėtė šiaurės Vietname propagandinius lapelius, kuriuose buvo prezidento Johnsono pasiūlymai padėti, taiką atstačius, Vietnamo gyventojams siekti pažangos ir ekonominio gerbūvio. Lapeliuose sakoma, kad Amerika nenori griauti bombomis to, ką šiaurės Vietnamo gyventojai savo trūsu ir aukomis yra pastatę.

Pranešimai sako, kad didysis aviacijos puolimas miške, kur buvo manoma, slepiasi vyriausioji komunistų vadovybė Pietų Vietname, nedavė lauktų rezultatų. Kariuomenė, kuri dabar apžiūri sudaulytą mišką dar nerado jokių svarbesnių karinių įrangimų ar žymių, kad čia būtų svarbių sandėlių.

• Kinijos vyriausybė užsakė Britanijoje du prekinius laivus ir chemijos gaminių fabriką už 14 milijonų dolerių.

torius abejoja, ar tai tiesa. Griežiausia, sako jis, ta fašistinė skarelė atvyko su turistais iš užsienio.

PER ATVIRUS LANGUS NE VISADA EINA ŠVIEŽIAS ORAS

Rugsėjo mėnuo, paskelbtas L. B-nės mėn. Per šį mėnesį, taip suprantama, turi išsilyginti per mėn. nuo džiovinamųjų vėjų atsiradimo spragos, išsiskleisti vieningumo, solidarumo mintis, iš jos — žodis, iš žodžio — darbas ir gyvenimas. Šis mėnuo tinka būti B-nės mėnesiui dar ir dėl to, kad jis vaizduoja derliaus priėjimo laiką, kasdieninę duoną ir rugio sėją į dirvą. Anot K. Bradūno "Motinėle žemynėle žino, kokia mūsų duona, kaip šventa". Arba Maironis "Lygūs sužėlę plačiai vilnimis rugiai lyg kad rūtos žaliuoja".

Tai šį mėnesį žemė susitnokia su senove. O Vytauto Didžiojo puoselėtoji krikščionybė ir jo išugdytos Lietuvos valstybės viršūnė, suvesta į 8-ją rugsėjo mėnų siekimų švyturys. Toji diena dar reikia dabartinių metų visų organizacijų ir atskirų asmenų vieningumo, solidarumo susimąstymą apie mūsų čia buvimą pareigas.

Tiesa, ji ne visiems patinka — ne dėl to, kad Vytautas Didysis nebūtų buvęs tas, kas buvo, o jo sukurtoji Lietuvos valstybė nebūtų buvusi istorinė tikrovė, bet dėl to, kad tą dieną iškėlė į tautos ir valstybės švenčių laipsnį ne "mano" režimo vyriausybė, kad tą dieną buvo ir dabar švenčiama religinė šventė, kad lenkai pavogė karališką (pripažinta) vainiką, kad, gal būt, pasirinktoji Lietuva vainikuoti dieną ne ta, kad dabar prezidentiniai laikais senovės karalius minėti nedera — tai yra praėitis, dargi per gili praėitis, mat, dabar gaunandis nepriklausomybę tautos valstybės niekad nėra turėjusios. Tai mums irgi turi pakakti tik nuo 16-tos Vasario 16-tąją metų. Kam iš taip toli užsiedinti ramstantis minidargais ar vytautais (Žiūr. Dirva, 1965, nr. 27). Vadinas, į atėitį reikia eiti gyvenant tik dabartimi, bet ne taip pakai, kaip anie eįkai, eidami į Vasario 16-ją ir visi kiti sėmėsi stiprybės iš praėities, ir tą praėitį visiems kaisiojo po nosimi. Žinau, kad Latvija ir Estija buvo nebuvusios valstybės). Tai gi mindaugizmas, o šį kartą, vytautizmas ne visiems priimtinas.

Lietuvos okupantas gilesnios Lietuvos valstybės praėities, kaip ir laikotarpio po Vasario 16-tosios, blaūčiai nenori: net Žalgirio mūšio laimėjimą nulėmęs Rusijos pulkai. Okupantai tuos laikus padeda apsaudyti čia Vilnis, Irodinėjanti, kad tikresnės laisvės, gerbūvio ir kultūros Lietuvai nieks negalės daugiau teikti, kaip tik jos buvimas rusiškojo bolševizmo respublikų šeimoje.

Tačiau L. B-nė, pasirinkdama tą mėnesį savo mėnesiui, o dieną — tautos ir valstybės, nepanaiškintos, tik sustabdytos, šventė, taip negalvojo. Atrodė, nesunku suprasti, jog primityvioms, be valstybės praėities, tautoms nepriklausomybes gauti visai kitos lemia sąlygos, ir aplinkybės, negu uždarytom rusiško

bolševizmo sienomis. Jos laikomos nepriklausomomis, laisvomis, pačios savanoriškai susijungusios su vyresniojo brolio ar sesers "kilnia" pagalba, net auka draugiškais ryšiais į jungtinių valstybių šeimą. Kada tik nori, gali iš tos sąjungos išeiti, bet jos nenori. Tą patį tvirtins ir šiometiniai Lietuvos "išlaisvinimo" iš "vergijos" 25-rių metų sukakties minėjimai. Bus išskaičiuota nėpabaigiamos virtinės atneštų gerybių, tarpe kurių ir neraštingumo pašalinimas. O šiuos nuopelnus argi neprašo daugiau okupantui ir gerb. profesorius Z. Rekašius, neraštingumo pašalinimo laikotarpį sujungęs nuo 1918 m. iki 1965 m. Jeigu tiksliai atpasakota jo paskaitos svarbiausios mintys Dirvos minėtame nr.: "1918 metais vasario 16 d. didesnė pusė (?) Lietuvos gyventojų nemokėjo nei skaityti, nei rašyti". (...) "Mes 1965 m. galime pasauliui pranešti, kad lietuviai tautoje beraščiai nėra". Be abejonės profesorius žino, kokį procentą Lietuvos beraščiai ir raštingi rado atėitį "jos švietėjai" prieš 25-rius metus, bet jis to mums nepasako.

Nesigalindami ilgiau su tais beraščiais, grįžkime prie B-nės tikslų ir mūsų bylos. Ar mums gali padėti nors kiek nepriklausomybės turėjimas ir už Vasario 16-tosios laikų gilyn į praėitį, tegu šneka tie, kurie su tais reikalais yra susitikę. Ir kieno stipresnė teisė, sprędziant laisvės reikalus? Sovietų Sąjungoje užmūrytų tautų taikos kėlu! Neteko girdėti, kad į Baltuosius rūmus ir kitur lankytojai visai neturėję nepriklausomybės bolševikijos tautos, prašydamos pagalbos išlaisvinti — kirkizai, baškirai, uzbekai, net grūzinai ir t. t., nors jie be abejonės moralinę ir žmogiškąją teisę į laisvę irgi turi.

Man, visokių atveju, išėina, kad 8-sios rugsėjo pabrėžtinās diėinas, visuotinis minėjimas nėra Vasario 16-tosios apelenkimas (kas to bijo), jos prasmės silpninimas ar demokratijos paneigimas, bet dar didesnis jos išskėlimas, itėisinimas: nes ji, ta darta, iškėlo (kaip kal kas mado), nė vien iš dviejų kare susilpnėjusių aliūnų pasėkos, bet ir iš praėityje buvusios galingos Lietuvos valstybės tradicijų, istorijos ir teisės. Todėl visai teisinga ir tikra, kad mes tą istoriją mylime ir ja vadovaujamės.

Tik visa bėda, kad mes dažnai patys nesovokiame, kas mums vertinga; kol kiti (svėtim) pasako. Mažas, iš daugelio, pavyzdys. Ne taip seniai vieno didžiausio mūsų dienraščio skiltyje skaitėme, (be ko kita), kad praėitis yra lavonas, ir kas benorėtų su praėitimi, tuo lavonu, ramstyti ir t. t. Štai, netrukus po to 1965 m. II. 6 d. tame pačiame dienraštyje, toje pačioje vietoje, tomis pačiomis raidėmis pasirašytame straipsnyje jau rašoma: "Neseniai turėjome progos čia redakcijoje pasikalbėti

su šviesuoliu latviu. Jis tiesiog stebėjosi mūsų neapnėidumu, švenčiant tik Vasario šešioliktosios akto sukaktį, visai užmiršdami pirmąpradę lietuvių tautos iškėlimo garantiją — Karalių Mindaugą". Toliau pasakoja, to latvio mintis, kad jie, jei turėtų savo praėity tokių davinų, kaip lietuviai, mokėtų juos visur tinkamai panaudoti.

Dabar apie karaliaus Mindaugo reikšmę mūsų dabarčiai ir ateičiai, kai šviesuolis latvis patėkė, žinosimė. Tik reikia patėkėti, kol kas iš svėtimų pasakys panašiai apie Vytauto Lietuvos valstybės prasmę mūsų kovojamame (dėl ko?) gyvenime ir apie patį Vytautą Didįjį. Nors samdyk tos rūšies pasakotojus, kad pasakytų dar apie daug daug mums būtinais reikalingų dalykų jais atsverti bolševikinių rusų peršamas "vertybes", kurias akivaizdžiai pradėdame įsisavinti.

Mat, ką savi sako, daugeliui iš mūsų, dar neįsiojatiems vergijos, baudžiaivos randus, įpratinėms nusilenkti jėgai, ne daug kas galioja.

Rugsėjo 8-jį Čikagoje būdavo minėta benė nuo pradžios čia mūsų apsigyvenimo. Jos minėjimą ruošdavo (kaip jau susikūrė) Apygarda, net, be to, kai kurios apylinkės. Visuomenės atsilankydavo visur ne pervirš, bet daugokai. Atsimenu, dar į Cicėro apylinkės suėdavo apyplėnė parapijos salė.

B-nėi pasirinkus jį savo švente ir jai įėjus visuotiną prasmę, 1964 m. mėgino jos minėjimą suruošti L. B-nės Čik. Ap. ir dabartinė valdyba — nežinia, ar iš įpročio, ar įsitikinimo, ar iš reikalo, ar iš visko kartu.

Paskaitininkas pakviestas profesorius p. Z. Rekašius. Jo nuomone apie rugs. 8-ją, sekančioms lietuviškąją spauda, turėtų būti žinoma. Kaip matome, ji nepasikeitė iki šiol. (Žiūr. Dirva, III.3 "Laisvė atgausimė, jeigu patys neišsėžadėsimė").

Bėgi pagerbtuvėse — gyvųjų sidabrinėuose, auksiniuose, ar deimantiniuose minėjimuose, taip pat ir mirusiųjų — paprastai kalbos būna teigiaminės. Ar gi, susikviėtė knygnešius, nusilpnėusias motinas ir kitus, kepsi, kad jų auka štamė skubiamė gyvenime, kaip kai kas mado, dabar nėra pavyzdys ir dabarčiai jokia atrama! Tada geriau viskai neminėti. Tačiau paskaitininkas surandā visuomoje vertingiausią dalį ir ją parodo.

Tai kalbamamė minėjimė, atrodė, benė su kaupu deimantiniame didingos mūsų valstybės laikotarpi, pati Vytauto Didž. asmenybė kaupia taip apšėiai

Artists Bobbi Shaw mėgsta ne tik vaidinti, bet ir pajūriū plūduriuoti. Ji labai gerai vaido naujai pasigaminā plūdė, nuo kurios ji niekad nenurkinta ir nenusysta.

kuo naudingiausios istorinės medžiagos, ir auklėjamosios, įvilkto net į kūrybinius vaizdus — kronikos, romanai, apysakos ir t. t. Pagaliau nors vienijandios minties pabrėžtinumas. Visa tai gali iškelti ir mūsų laikams pritaikyti paskaitininkas senas, apyjaunis jaunuolis.

Kadangi gerb. paskaitininko nuomone kalbamū reikalū neatitinka B-nės nuomone, o tokiuose minėjimuose, paprastai, nesiginėjama; tai tylėjimas būty lygu sutikimui. (Niekas, manau, nepriestartatū kur nors istorikū, ar partiečių būrelyje). Tačiau daug kas lietuviškos visuomenės B-nės valdybos tokiam rengimū būdūi nepritarė, nesolidarizavo. O tai jau parodo tos visuomenės sąmoningumą ir B-ninės dvasios supratimą. Iš viso su rengėjais salėje suskaičyta 37 asmens. Žinoma, tarpe jų kelių laikraščiu atstovai.

Priežastis dar galėjo būti ir per mažas išgarsinimas. Tą pripažino (suvažiavimė) ir Apygardos vald. darbų garsintojas, informatorius (valdybos narys) minėjimū negarsinęs, nes apie jį rengimū sužinojė tik iš tų poros spaudojė pasirodžiusių žinučių. Vėliau patyręs, kad jo garsinimo sąmoningai reigėjų jų atsisakėta. Kodėl — čia koktu rašyti. Suvažiavimas girdėjo.

Paskaitininko būta teisaus. Jis, pradėdamas kalbā, tarė stebėjis, kodėl jį šia proga rengėjai pasirinko: jo nuomone turė

jo būti žinoma — jis tuo klausimu rašęs mūsų spaudoje.

Todėl Čik. Ap. suvažiavime norėta išsiaiškinti, ar pirmininkas paskaitininko nuomonei pritarė, ar jos nežinojė. Ir vienai, ir antra būty nė taip, kaip reikia. Pirma, paskaitininko nuomone, šiuo atveju, ne Bendruomeniška; antra, būdamas priėimės ir nė savo srities pareigū, pirmininkas, (daug kas pripažino) per begalę darbų nesuspėja sekti spaudā. Tai buvo pasiūlyta paveisti kuriam valdybos nariui, ar šiaip kam, spaudā sekti ir svarbiausius, reikalingiausius įvykius, reikinius pasuomenės nuomone. (Kam, rodo, reikėtų priminti, toli sau-įsleidžiama)... "Atsiprašyti"...

Atsiprašyti galima, jei žinai ko ir už ką. Bet tada kaip turėtų atsiprašinėti rengėjai, padarę tai,

kas dabar minima! (Tiesa, vienai prisipažino, kad jo kaltė). O apie jaunimą — kiek jo galėjo būti tarpe tų 37 asmenų?

Manau, kad jaunimo daug kur neturime šalia savęs ne vien dėl vyresniųjų painiojimosi jiems po kojomis, bet ir dėl to, kad vaikai, vėliau jaunimas, per mažai ir per trumpai šalia savęs vyresniųjų yra turėję. O jis auklėjosi amžininkų svetimkalbių tarpe gatvėje, įsijungdamas į vietos gyvenimą, mokykloje ir vienas paliktas namie su modėute televizija. Mat, mes ligi šiol nerengėme, ar labai retai rengėme solidarumo pobūvius, kuriuose tikty būti šalia vyresniųjų prieaugliui. Augustijų vyresniųjų draugystėje turime puikių lietuviškumo pavyzdžių. ((Nėra taisyklės be išimties). Man atrodo, kad janimo klausimas atskirai nuo kitos visuomenės negali būti teigiamai išspręstas.

Vis dėlto suvažiavimo dalyvių pluoštas, neatsižvelgdamas į nieką, kalbamā minėjimą pripažino L. B-nėi tinkamū. Vienos apylinkės pirmininkas paktavo iš atminties, ar atsinešęs buvusių Drauge vertinimą, pasirašytą k. b. Girdi, minėjimas buvo toks, kokio niekad nėra buvė. O kas jo nėmatė, turi gailėtis. Tos dvi raidės (k. b.), anot ciutuotojo, reikiška Kazys Bradūna, kelių premijuotų poezijos knygų autorius. Todėl minėjimo vertinimas būtinais teisingas.

Pirma, ar tos dvi raidės iš tikrųjų reikiška poetū K. Bradūnā, nebūty atsargū taip viešai tvirtinti. Antra, jei būty ir jis — tų raidių savininkas, tai žinome — nevisų ir pirmaeiliiu premijuotų poetū nė jų srities reikalū supratimas nė visada atitėkdavo istorinę tikrovę ir visuomenės nuomone. (Kam, rodo, reikėtų priminti, toli sau-įsleidžiama)... "Atsiprašyti"...

Atsiprašyti galima, jei žinai ko ir už ką. Bet tada kaip turėtų atsiprašinėti rengėjai, padarę tai,

teisingos nuomonės turėjimo nėt visai nė rašytojams ar šiaip nė menininkams. Trečia, tas gerasis vertinimas galėjo būti perkeltinės prasmės "niekad tokio nėra buvė"... Kiti laikraščiai tą prasmę atskleidė labai aiškiai pagalbiniemis mintimis.

Talentams ir kūrybiniam mešnikam skoniui lenkiamės: jie puošia tautā ir kelia. Bet nė jie vieni tautā sudaro ir nė vien menas išveda į laisvę. (Čia man paduoda ramstį to paties Z. Rekašiaus ten pat pabrėžimas, kad primityvios tautos su didesne dalimi beraščiu gauna nepriklausomybes. Tuo, žinoma, nenoriama pabrėžti, kad ir mums tai galėtų padėti, jeigu tokie būtume: už tai ir šaukiamės savo praėities ir istorijos pagalbos).

O tauta pasilieka — tauta, norinti gyveniti visa savo plačia ir įvairia sudėtimi. Tauta nėra profesionalų menininkų sąjunga.

Mindaugā, rodo, jau būsime prikėlė. ("Prikelkim darbas Gedimino tėvyne, priminkime Vytauto Didžio ribas", Maironis). Ir tai padėjo svetimieji. Dabar reikia, kad kas nors svetimi itikintū, jog šioji L. B-nės pasirinkta diena tinka būti darbų ir idėjų sutelkimo viršūne. Katakliskas gal padėty vysk. Samorės mintis. Jis Italijoje, Bardi miestely pastatęs Jaunimo namus. Jų sode, namų išorėje ir viduje tarp kitų lietuviškų puošmenų ir istorinių išraiškų yra ir Vytauto Didžiojo freskas, o po jo kojomis sudėtos trys jo doryvės — mokslas, menas ir teisingumas. Žiūr. "Žvaigždė", 1965 m.). Mes privalėtume pridėti dar daugiau, nors ir blaivumas.

Čikagos Ap. L. B-nės žmonių dalis, kaip pasirodė suvažiavime, pasilieka su vytautine į dabartį atkelta mintimi ir siekimais (manau tai nėra lavonas) ir reikalauja visadā, ypač šiais sukaktuviniiais metais, kad visais darbais, minėjimais čia (iš kartą rugsėjo 8-tos) tinkamai atsakytumė okupantūi.

Star-spangled way to play Santa

Here's a gift for your child or grandchild that:

1. never needs batteries
2. doesn't take hours to assemble
3. helps to provide for your youngster's future as few other gifts can

It's a U. S. Savings Bond — a gift that will grow and perhaps some day contribute to your child's college education, a home of his own, or maybe even help him play Santa himself. Meanwhile Uncle Sam will be using the money to help make sure all children grow up with the freedom to celebrate Christmas the way they do today. Put U. S. Savings Bonds down on your Christmas shopping list and see

Quick facts about Series E Savings Bonds

- You get back \$4 for every \$3 at maturity (7 1/2 years)
- You pay no state or local income tax and can defer payment of federal tax until the Bonds are cashed
- Your Bonds are replaced free if lost, destroyed or stolen
- You can get your money when you need it

Buy E Bonds for growth — H Bonds for current income

Keep freedom in your future with
U. S. SAVINGS BONDS
The U. S. Government does not pay for this advertising. It is presented as a public service in cooperation with the Treasury Department and The Advertising Council.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street Chicago 8, Illinois

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

yra geriausia dovana Žiemos vakarams.

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Šerną asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išėivių šviesuolių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kainą 2 dol.

GAUNAMA "NAUJIENŲ" ADMINISTRACIJOJE

Ankėčiau Hannibal, Mo., gyventojams būvė patariama bereikalingai netaisyti geriamo vandens, o dabar Mississippi vanduo jau apėmė šio miestelio gatvės. Pakilęs vanduo padarė nuostolių ir sukėlė susirūpinimo.

MIAMI LIETUVIŲ KARALIAUS RINKIMAI

(Pasikalbėjimas su Miami Lietuvos Klubu mecenatu 88 metų amžiaus jaunu žemaičiu, kurį miamiečiai savo amžinu karalium išrinko)

\$40,000 auka Lietuvos Klubui

Tai buvo 1946 m., kai Miami lietuviai susirūpino bendrų patalpų įsigijimu. Tuo reikalu daug rūpinosi ir dėjo pastangų, kad įsigytų savo nuosavus namus, kaip kad lietuviai turėjo ir kituose miestuose. Mat, čia privažiavo žmonių iš kitų lietuviškų kolonijų, pav., Jonas Šarpis iš Pittsburgho. Jisai tuo daugiausiai ir sielojosi. Treji metai truko iki buvo gautas leidimas veikti. Tai buvo 1946 m. vasario 2 dieną, kaip garbės svečių knygoje yra parašyta.

Pirmosios valdybos asmens jau buvo paminėti, o antrąją sudarė: pirm. A. Norkus, A. Roženskis, A. Žiugžda, izd. J. Šarpis, nut. rašt. Alb. Kasulis, A. J. Mickus ir A. Navickas, kuris dabar ir yra minėto lietuvių klubo pirmininkas.

Klubas turi daug narių, turto, geras moderniškas patalpas, puikų apskritą barą, sceną, naujas kėdes, veidrodžių salėje, virtuvę, trijų kambarių butą viršuje, geras grindis šokinimui, kieme aikštelę, automobiliams vietą ir daug kitų dalykų.

Taip viskas atrodo po namo remonto, kuris įvyko 1953 metais, kuomet salė buvo padvigubinta ir sumoderninta. Lėšas tam reikalui yra davęs Pranas Mockus. Sako, kad jisai yra įdėjęs į šitą lietuvių klubą apie \$35-40 tūkstančių dolerių. Teko su juo arčiau susipažinti ir pasikalbėti. Jisai dabar gyvena 4600 S. W. 80 St.

— Malonu Jus pažinti, sakau, ir norėčiau žinoti apie jūsų kilnę ir gyvenimą.

— Esu tikras žemaitis, sako Pranas Mockus. — Nuo pat Telšių, iš Galkončių kaimo. Mano tėvai buvo bajorai. Kalbėjo namuose tik lenkiškai. Aš gimiau 1877. 3. 21., t. y. man lygiai 88 metai amžiaus. Esu dabar sveikas, tik pereitį rudens sirgau. Atvykau į Ameriką 1898 m. Kareivis pats pervedė per sieną. Plaukėme laivu per Atlantą apie

pora savaitių. Vieną naktį, kai kiti sirgo kajutėse, aš išėjau ant laivo viršaus ir kampe pasislėpiau. Ten išbuvo visą naktį. Ryta mane rado matrosas ir išbarė, kad aš taip darau. Sako, galėjo vanduo nakčia užlieti ir nunešti nuo laivo į jūrą. Jis man patarė taip daugiau nedaryti. Yra atsitikimų, kad vanduo su audra nuplauja žmogų į jūrą.

— Kur jums teko apsigyventi ir ką dirbote Amerikoje.

— Atvykome į New Yorko uostą. Paskui nuvažiavau į Brocktoną, Mass. Dirbau už 10 ct. į valandą. Ir kasdien po 10 valandų, taigi vieną dolerį per ilgą dieną. Vėliau atvykau į Čikagą ir gavau darbą McCormick įmonėje, kur mokėjo jau po 15 c. valandai. JAV pilietybę esu gavęs 1904 m. Tuomet nebūdavo jokių egzaminų kaip dabar daroma.

Apsivedžiau dvidešimt metų už save senesnę žmoną, vokiečių tautybės moterį iš Westfalijos, kuri Ciceroje turėjo trejus namelius ir laikė "burdingierius".

Aš nusipirkau arklį ir pradėjau verstis savystoviai, pristatindamas anglį ir perveždamas žmonių daiktus. Gyvenome gerai ir taikoje. Amžiaus skirtumas nebuvo mums kliūtis sugyventi. Jai mirus vedžiau kita, bet ir toji jau yra mirusi. Abidvi buvo sudegintos krematoriume: pirmosios pelenai buvo išbarstyti mano sode, pagal jos pageidavimą, o antrosios — jūroje.

Mockus pasakoja apie save

— Na, Pranai, o kur pats norėtum būti palaidotas: darželyje ar Atlante?

— Man vistiek, bet pageidaučiau, kad mano pelenai su urna būtų padėti lietuvių klubelyje, kurio pagerinimui esu išleičęs apie \$40,000. Jisai yra lyg mano vaikas. Bet jei ten vietos dėl manęs nebūtų, tegul daro su mano palaikais ką tikta nori. — Jūsų sode auga Kalėdų me-

Seserys Joan ir Jane Ryba yra pasirošiusios priimti į Las Vegas atvažiuojančius parasiutininkus. Juodvi parodys miestą ir priims svečius, dalyvaujančius parasiutininkų varžybose.

dis, karališkos palmės, mango, apelsinų ir citrinų medžiai, gražios ir kvėpiančios gėlės. Ar viską čia jau radote?

— Tuo laiku čia nieko nebuvo. Florida tik pradėjo garsėti ir kurtis. Mane žmona atsiviliavo į Miami, Fla., tik 1921 m. Nusipirkome šią farmą, kuri buvo apaugusi džūnglių augmenija. Žemė pilna akmenų, iš kurių pasistačiau namus ir apsidėjau sodybą akmenų tvora. Vėliau išpardaviau daug sklypų ir pasidariau pinigų. Dabar jų dalį galiu paaukoti ir visuomeniniams lietuvių reikalams. Pirmą vis gailėjosi pinigų...

— Tai kaip, ar dabar jau negaila, kaip žmogus susilauki savo amžiaus saulėlydžio?

— Žinoma, kad gaila. Bet ką padarysi? Pinigų ir turtų į grabą dar nė vienas neįdėjo. Jų neįdėjęs ir man. Tai kur aš juos dėsiu? O čia kaimynai prašo jų klubelio pataisymui. Ir kaip gi neduos, jei matau gerą tikslą lietuviškam reikalui?

— Ar tiesa, kad jūs Miami lietuvių tarpe esate vadinamas Karaliumi?

— Tikra tiesa. — Bet esu ten demokratiškai išrenkamas visų lietuvių per metines šventes. Ir kasmet pakartojamas. Tuomet man yra išrenkama ir Karalienė.

Tai taip sau ir karaliauju senatvėje. Ir vieni ir kiti turime skausus juoko ir pramogų. Atrodo, kad mane karalium rinko iki mirties. Jei norite visa tai matyti ir turėti gerus laikus, prašome atsilankyti sekmadienį į Klubelio salę ir pamatyti tokius rinkimus, man švenčiant 88 metų amžiaus sukaktį.

Mockaus 88 metų sukaktuvės

Paskirtą dieną nuėjome visi: Prano Mockaus draugai, pažįstami, organizacijų nariai ir svečiai vasarotojai.

Prisirinko pilna lietuvių klubo salė — apie 250 žmonių. Visi stalai buvo sausakimšai apsesti, įvyko iškilmingi pietūs. Minėjimą surengė Moterų Draugija. Jį atidarė pirm. Zees. Pranešėnė Mrs. Navis, kuri pristatė apie 50 svečių, atvykusių atostogauti į Floridą iš kitų Amerikos miestų. Jų daug buvo ir iš Čikagos.

Mockų pasveikino jo 88 metų proga, klubo pirm. A. Noreika, palinkėdamas visų vardu daug sveikatos ir laimės. Dar kalbėjo adv. Paukšta (Parry), Mrs. Kadziel, Radzius ir kiti, o dr. J. Surbis pasakė pagrindinę kalbą, pasveikindamas ir įvertindamas Prano Mockaus aukštesnį klubo naudą, pasakydamas, kad jisai prisidėjo prie jo pasveikimo, o dabar noris, kad Pranas sugrįžtų į krikščionišką gyvenimą.

Tuomet buvo sudainuota jam "Igliausių metų", o dainininkės — Anita Karns-Navickaitė ir Meeta Sepp sudainavo "Iš rytinio rūko, Plaukia sau laivelis ir

Ar žinai šalį? Anita pagrojo smuiku, kurio muzika visus dalyvius gerai nuteikė. Jai buvo gražiai paplota. Reikėtų, kad Anita ir dažniau dalyvautų su savo smuiku meninės programos išpildyme. Jai tai labai tinka ir, klausytojai yra pateikinti nauja meno rūšimi, kurią Anita pradėjo vartoti lietuvių po būviuose.

Karaliaus ir karalienės rinkimai

Vėliau prasidėjo Karaliaus ir Karalienės rinkimai. Senoji karalienė su karaliumi sėdėjo už stalo. Jie turėjo savo karūnas. Aplinkui blizgėjo žvakių šviesa, kuri atsispindėjo sienos veidrodžiuose. Nuotalkos buvo tikrai karališkos.

Prasidėjo kandidačių vaikiščių jėgų po salę. Jos turėjo būti našlės. Jų atsirado net 9 kandidatės į karalienes. Karalius tuojau buvo visų dalyvių vienbalsiai išrinktas rankų plojimu, o karalienė — atskirai. Kandidatėms einant po šalį svečiai plojo ir tuo pareiškė savo pageidavimą. Išrenkamoji turėjo gauti daugiausia plojimų. Ji ir buvo išrinkta — tai O. Navickienė, kuri tuojau buvo apvainikuota ir pasodinta prie karaliaus. Juodu turėjo pasibučiuoti ir pasokti valsa, bet karalius Pranas Mockus su karaliene O. Navickiene apėjo salę susikabinę poromis tik maršą griežiant, o publikai plojant. Tuojau buvo išrinktos ir trys pajaušės: A. Aušra, V. Petraitis ir P. Paluckus. Tuo rinkimai ir baigėsi. Paskui prasidėjo šokiai.

Pasitvirtino Karaliaus Pr. Mockaus mintys, kad jam karaliaus sostas yra Miami lietuvių garantuotas iki mirties. Ir reikia pasakyti, kad ta karališkoji karūna jam labai tinka; jisai yra gražus ir aukštas vyras, lietuvis visuomenininkas bei labdaros žmogus, kuris senatvėje pamilo visus ir juos apdovanojo, kaip niekas kitas šioje lietuviškoje kolonijoje — Floridoje, Miami mieste, iš garsiosios Coral Gables sodybos. Užtat jam ir nepavydėtina karaliaus garbė ir karūna. Juk jisai čia buvo tikrasis lietuvis pionierius tose džūnglėse, kur prieš 20 metų dar laisvai vaikščiojo gyvatės po sodybas, o jas žmonės mušdavo pagaliais. Sako, kad viena juoda buvusi atėjusi net į jo virtuvę. Tačiau ji nebuvo nuodinga ir laisvai pati atėdavo ir išėdavo atgal į laukus. Bet tai buvo seniai. Dabar to viso nėra.

Pranas Mockus pernai susilaukė sau padėjęo. Atvyko jo giminitis Antanas Stongvila su duka Irena, kuris jam padėda šeiminkauti. Žiemos metu čia prisilaikė L. Šaulys, Žiupsnelis, Charles, Joana, Frank ir kiti vasarotojai, kaip jo pažįstami žmonės. Ir mes jam palinkėjome geros sveikatos.

NAUJENOSE GALI RAŠYTI KIEKVIENAS IR APIE VISKĄ

Nauji automobiliai bus saugesni

Kongresas įsakė saugumo reikalus tvarkančiai įstaigai nustatyti automobiliams saugumo standartus. Jie jau nustatyti, ir ateinančiais metais JAV nepirks nei vienos mašinos, kurioje nebus nustatyti saugumo reikalavimai.

Vyriausybė reikalauja, kad kiekvieno keleivinio automobilio vairas būtų judrus, kad jis galėtų pakrypti bent 8 colius. Linkstas vairas sumažina sužeidimų skaičių ir palengvina sužeidimus.

Kiekviena mašina turės turėti diržą keleiviams pristiprinti prie sėdynės ir prietaisą išleidžiamoms dujoms grynti. Stabdžių sistema taip pat turi būti saugesnė ir apsauga nuo kitų automobilių turi būti standartinė. Automobilių gamintojai nebijo šių naujovių. Jie pareiškė, kad ateinančių metų automobiliai jau bus žymiai saugesni.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BIRUKŠČIŲ DĖMESIUI

Nuo Japonijoje koncertavusio sovietų orkestro pasitraukęs Igor Birukšys yra iš tėvo pusės lietuvių kilmės ir norėtų susirasiti savo gimines JAV-se, su kuriais jo tėvas ir senelis susirašinėjo dar Antrojo pasaulinio karo metu. Igorio Birukščio senelis, dantų gydytojas Kazimieras Birukštys, buvo kilęs iš Rumsiškių, į Maskvą nusikėlęs dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą, kame vertėsi dantų gydytojo praktika.

Birukšėnai arba apie juos žinantieji malonėkite rašyti į Lietuvos Generalinį Konsulatą:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York, N.Y. 10024

Areštavo 40 gemblerių

Policija užklupo 6342 Cottage Grove Ave, trobesyje 40 gemblerių, kurie, matyti, lošė pokerį. Visi jie buvo sugrūsti į policijos vežimus ir nuvežti į daboklę. Tarp areštuotųjų buvo ir dvi moterys.

AR ŽINOTE KUR JŪS GALITE GAUTI NAMO PIRKIMUI PASKOLĄ?

Aišku, stengsitės gauti paskolas duodančioje bendrovėje, kuri bus arti Jūsų gyvenamos vietos. Gausite namo pirkimui reikalingą piniginę pagalbą Jums palankiomis sąlygomis — išmokėjimui. Kai rasite sau tinkamą namą, tuomet tarsitės su finansų bendrovės vedėju. Būtinai pasirūpinkite, kad Jūsų nuosavybės dokumentai būtų apdrausti mūsų įstaigoje — Chicago Title and Trust Company.

Chicago Title and Trust Company

111 W. WASHINGTON ST., CHICAGO, ILLINOIS, 60602
Offices in: Wheaton • Geneva • Peoria • Joliet • Waukegan • Edwardsville • Belleville • Sycamore
Regional Offices, Agents and Representatives serving every Illinois county

MOVING APPRAUSTAS PERKRAUSTYMAS IS TOLI IR ARTI MOVING

(Nauji dideli traukai - naujaisi kraustymo traukai)

Šių metų patyrimas - Jūsų išsamiąs patarimas

JUOZAS NAUJOKAITIS

2022 W. 69th Chicago 36, Ill. Tel. Wblbrook 5-9209

4 1/2% current dividend
5% on investment bonus

4 1/2% DIVIDENDĄ MOKAM UŽ VISAS TAUPYMO SĄSKAITAS
4 metų investment bonus sąskaitom mokam 4 1/2% dividendą kas pusmetį ir ekstra 1/2% per metus išmokam pabaigai 4 metų.

BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE — CHICAGO, ILLINOIS 60632
Valandos: pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9:00 r. — 4:30 po pietų; trečiadieniai uždaryti; ketvirtad. 9:00 r. — 8:00 val. vak.

STANDARD FEDERAL Savings And Loan Association

4192 Archer Ave. — Chicago, Illinois 60632

Telef.: Virginia 7-1141

TURTAS — \$90,000,000.00 REZERVAI — 8,800,000.00

Vienintelė lietuviška taupmenų bendrovė Chicagoje, mokanti dividendus kas 3 mėnesiai.

Dabartinis dividendas 4 1/4% visoms taupmenoms

PASKOLOS NAMAMS ĮSIGYTI AR TAISYTI PRIEINAMOMIS SĄLYGOMIS

JUSTIN MACKIEWICH,

Valdybos pirmininkas

VALANDOS:

Pirmad., Ketvirtad. nuo 9 iki 8 v. v.
Antrad., Penktad. nuo 9 iki 4 v. v.
Šeštadienį nuo 9 iki 12 v.
Trečiadienį — nedirbama.

JUSTIN MACKIEWICH, Jr.,

Prezidentas

INVEST IN UNIVEST

CURRENT Dividend Rate

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

4 1/2% per annum

Effective April 1, 1960

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HAymarket 1-3070

Universal Investment Share Account

All accounts insured to \$10,000 by an Agency of the United States Government.

Subscription Rates: In Chicago \$15.00 per year, \$8.00 per six months, \$4.00 per 3 months. In other USA localities and Canada \$13 per year, \$7.00 per six months, \$4.00 per three months.

Kitose JAV vietose ir Kanadoje: metams \$13.00, pusei metų \$7.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50.

Užsienioose: metams \$16.00, pusei metų \$9.00, vienam mėnesiui \$1.50.

Chicagoje ir priemiestuose: metams \$15.00, pusei metų \$8.00, trims mėnesiams \$4.00, vienam mėnesiui \$1.50.

Naujienos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 ryto iki 5 val. vakaro. Seštadieniais — iki 12 val.

Komunistams atleidžiama, Amerikai - ne

Prieš keturias savaites Saigon (Pietų Vietnamo sostinė) radijas pranešė, kad Pietų Vietnamo karo vadovybė, su amerikiečių pritarimu, panaudojo prieš komunistų partizanus naujos rūšies dujas, kurios žmogaus neužmuša, tik laikinai jį apsaugina.

Šitai žiniai pasklidus, kilo didelis triukšmas Amerikos ir kitų šalių spaudoje. Komunistų laikraščiai Pekinge, Maskvoje ir kitur ėmė pulti JAV, kaltindami jas "barbarizmu" ir nusikaltimu civilizuotos žmonijos teisei ir moralei.

Komunistai sakė, kad po Pirmojo Pasaulinio karo civilizuotas pasaulis pasmerkė nuodingų dujų vartojimą kare, kaip žiaurią ir nežmonišką kovos priemonę. Todėl Antrajame Pasauliniame kare to ginklo jau nebeavartavo nė Hitleris. Bet dabar šitą nežmonišką karo priemonę vartoja Amerikos karinių patarėjų diriguojami pietiniai vietnamiečiai!

Komunistai šaukė "civilizuotąją žmoniją" pasmerkti Jungtines Valstybes ir patraukti jas tieson.

Šitame riksmo buvo daug veidmainystės, nes, viena, tos dujos, kurios buvo panaudotos Vietname, yra visai kitokios rūšies, negu Pirmojo Pasaulinio karo dujos, kurios iki mirties užtroškino žmones ir visus gyvūnus. O naujos dujos, kurias išrado JAV chemikai, žmonių gyvasčių nesunaikina. Jos yra panašios rūšies, kaip ašarinių bombos, kurias įvairiose šalyse neretai naudoja policija riaušėms malšinti.

Daug žiauresnis ginklas yra dinamitu ir gelžgaliais užtaisytos granatos, kurių sproginas žmones užmuša arba sunkiai sužeidžia.

Tokias granatas ir iš tam tikrų patrankų šaudomas bombas nuolat vartoja komunistų partizanai prieš Pietų Vietnamo kariuomenę ir civilinius žmones, pavartojo jas ne kartą ir prieš amerikiečius Pietų Vietnamo stovyklose. Bet nei Pekingas, nei Maskva nedraudė Viet Kongo partizanų taip daryti; atvirkščiai, jie gerėjosi partizanų "kovingumu" ir pasiekimais. Tad kokią moralinę teisę jie dabar turi smerkti amerikiečius?

Kai sovietų valdžia įteikė JAV ambasadoriui Maskvoje protesto notą dėl tų dujų, tai Amerikos pasiuntinybė atsiskakė ją svarstyti, kaip "nepriimtina". Ambasadorius Foy Kohler pasielgė visai teisingai.

Tuo visais dalykais galėjo ir baigtis. Tačiau komunistų riksmas paveikė ir kai kuriuos JAV šalininkus užsienioose. Net ir Amerikos laikraščiai, gavę nepalankius

Amerikai pranešimus iš užsienių, pradėjo Washingtono administraciją kritikuoti.

"Keleivis" cituoja Bostono dienraštį "Herald", kuris savo kovo 25 d. vedamajam, po antrašte "Dujos yra dujos", duoda į kailį valstybės sekretoriui Rusk ir gynybos sekretoriui McNamara, iš dalies ir prezidentui Johnsonui — už tai, kad jie leido tas dujas Vietname vartoti. Tam, girdi, nėra pateisinimo. Dujų vartojimą Vietname komunistai panaudojo savo propagandai prieš Ameriką, ir pastaroji dėl to nustojo daug gerų draugų pasaulyje.

Prez. Johnsono administracija, pagaliau, nutarė tų dujų vartojimą sustabdyti. Valstybės departamento konferencijoje užsienio politikos klausimais, pereitą savaitę, paaiškėjo, kad tos dujos buvo panaudotos Vietname tik tris kartus, ir tai daugiausia išbandymo tikslais; bet jų efektingumas nebuvo toks, kokio tikėtasi.

Šis epizodas parodė aiškiai, kad JAV susilaukia protestų ir smerkimų už veiksmus, dėl kurių viešoji pasaulio opinija nesijaudina, kai juos daro komunistai ir kiti agresoriai. Kodėl? Dėlto, kad Amerika yra galinga ir turtinga: iš jos reikalaujama daugiau, negu iš jos priešų.

Be to, Amerika šiandien yra vienintelė kapitalistinė valstybė pasaulyje, kuri pajėgia ne tik pati atsiginti nuo bet kokių priešų, bet ir apginti kitas tautas nuo agresorių. Ji virto kapitalistinės sistemos simboliu ir ant jos dabar yra suverčiamos visos nelaimės, kurias žmonija iškentėjo kapitalizmo gadynėje, ir visos kapitalistų bei jų valdžių piktadarybės, atliktos Azijos ir Afrikos kraštuose. Amerikai prikašiojama "kolonializmas", "imperializmas", nors ji niekad neturėjo kolonijų ir niekad nesiekė pagrobti svetimų žemių. Ji yra smerkiama net ir tada, kada ji stengiasi kitoms tautoms padėti — pavyzdžiui, dėl Marshallo Plano.

Šis psichologinis elementas sudaro didelę kltūtį JAV pastangoms apsaugoti silpnesniųjų tautų laisvę nuo komunistinių agresorių ir sujungti laisvojo pasaulio jėgas kovai už teisingą taiką. Tačiau šiuo laiku nėra kas Ameriką pavaduoti. Jai tenka vesti kovą ir ginklu, ir žmonių švietimu, kad jie išmokyti atskirti savo draugus nuo priešų. Kova sunki ir reikalaujanti daug kantrybės. Bet kito kelio į šviesesnę žmonijos ateitį dar niekas nėra iki šiol parodęs.

APŽVALGA

Bulgarijoje tebeveikia stalinistai

Žinios iš Sofijos, Bulgarijos sostinės, praneša, kad žvalgyba tenai susekė Kinijos komunistų finansuojamą sąmokslą prieš premjero Todorą Živkovo valdžią, kuri laikosi Maskvos linijos.

Sąmokslu vadai esą užkietėję Stalino šalininkai, kurie niekad nepritarė mirusiojo Rusijos diktatoriaus nuvėnkavimui. Jie ir šiandien laikosi Stalino komunizmo didvyrių. Bulgarijoje jų dar esą daug, bet jie veikia slapta nuo to laiko, kai Chruščiovas nuvyko į Bulgariją ir susitarė su premjeru Živkovu, kad ginčuose tarp Maskvos ir Pekingo pastarasis rems Maskvos poziciją.

Todor Živkov yra ne tik premjeras, bet ir komunistų partijos galva. Stalinistai kėsinosi į jį nuverstį ir paimti valdžią į savo rankas. Tačiau slaptoji policija jų sąmokslą atidengė, pirma negu jie suspėjo savo planus įvykdyti. Vyriausias sąmokslu vadovas Ivan Todorov-Gorunia, kuris buvo komunistų partijos centro komiteto narys, nušaudė. Kitas sąmokslininkas, gen. Cvetko Anev, buvęs Sovietų karinės apygardos viršininkas, dingo.

Bulgarijos ekonominė padėtis bloga ir jos valdžia nori užmegzti prekybinius ryšius su "buržuazine" Amerika, nes So-

Anglijos gražuolė Rosemary Williams, kuri prieš metus dėl smegenų vėžio buvo beveik visiškai apakusi, dabar visiškai pagijusi išvyksta į Hollywoodą.

Los Angeles, Calif.

MIRĖ A. JASAS - JASINEVIČIUS

Antanas Jasinevičius, Amerikoje pavarde sutrumpinęs į — Jasas, mirė balandžio 9 d. Pismo Beach, Calif. Palaidotas balandžio 14 d. Los Angeles mieste Kalvarijos kapuose. Gimęs buvo Lietuvoje, Rokiškio apskr., Panemnio valsčiuje. Baigęs miškininkystės mokslų Lietuvoje dirbo miškų tarnyboje. Mirė sulaukęs 64 m.

Šio karo pabaigoje, bolševikams į Lietuvą grįžtant, Antanas Jasinevičius-Jasas su žmona persikėlė į Kaliforniją. Duktė Gražina, ištėkėjusi už Jono Talandžio, likusi Chicagoje. Jasai Los Angelese buvo apsiostę pas čia gyvenantį brolių Nikodėmą. (Jis Jasinevičiaus pavarde yra sutrumpinęs į — Jasinis). Apsidairęs Kalifornijos žemėse Antanas Jasas su žmona nutarė apsigyventi Pismo Beach mieste, apie 200 mylių nuo Los Angeles, nusipirkdami apie 30 kambarių bei būty motelį. Biznis jiems čia gerai sekėsi, bet jau rengėsi išdesni, negu bet kur kitur.

Negrų padėtis komunistinėje Rusijoje esanti blogesnė, negu Alabamoje ir Missisipiui šlaitė. Daugelis Afrikos studentų apleidžia Rusiją ir važiuoja namo, labai nusivylę.

Kiņų, kurių seniau buvo daug Sovietų Sąjungoje, Nixonas nematė niekur.

Buv. republikonų kandidatas į JAV prezidentus sako, kad po Stalino nuvertimo Rusijoje nebėra vieno vado, ir vadovybės klausimas iki šiol nėra aiškus.

Pašarvotas A. Jasas buvo Pismo Beach laidotuvių namuose, o vėliau pervežtas į Los Angeles Hamrock koplyčią. Po pamaldų šv. Kazimiero bažnyčioje, balandžio 14 d. nulydėtas į kapines. Duktė Gražina Jasaitė-Talandienė su vyru Jonu ir dviem vaikais

viety Rusija neturi kuo jai padėti. Rusija Bulgariją nualino, kaip ir kitas kraštus, patekusius jos valdžion.

RASINIAI PRIETARAI RUSUJOJE

Richard M. Nixon, buvęs JAV viceprezidentas, aplankė Sovietų Sąjungą, kaip turistas, ir sakosi patyręs, kad rasiniai prietarai Sovietų Sąjungoje didesni, negu bet kur kitur.

Northern universiteta gaus \$2,000,000

Northwestern universiteta yra suplanavęs pasistatyti d dešimt knygynų pastatų, kurių kainuos 10 milijonų dolerių. Prie to pastato pastatymo pridedis ir federalinė valdžia s dviem milijonais dolerių.

Toje pačioje citatoje H. Read paneigė natūralistinių problemos sprendimą. (Te ming naudoju praplėsta prasme, atseit apima visus tuos kūrybos metodus, kuriuos naudoja gamtinės formos iliuzija. Realmas, mano nuomone, yra per daug ir apbrėžtas: ir abstraktinį ekspresionistą galima laikyti realistu.) Jis kalba apie "dai akmens piktnaudojimą" ir "kūno ir krat misrepresentaciją". Ten pat yra ir nu nomas jo teigimas, kad natūralistinis pr lemos sprendimas yra "tiesioginis žmog figūros perkėlimas į akmenį". Kaip tai įprasta modernizmo advokatų raštuose, kūrybingą ekspresionistą pastato p visai formos neįsivaikantį gamtinės form kopijuotoją. Kitais žodžiais, meninink yra lyginamas su menininku — H. Re būtų neįmanoma savo idėją prvesti, jis H. Moore lygintų su Mykolu Ang (kuris naudoja natūralistinių kūrybos r todą). Tuo pačiu H. Read demonstr savo nesupratimą — gal būt daugiau norą suprasti — natūralistinio kūryl metodo. Estetinė problema jis sprėd moralinėmis kategorijomis (piktnaud mas, misrepresentacija), kurios estetinį požiūrį nieko nesako. Estetas klausia t tai vieną klausimą ir būtent: ar šuku forma yra estetiškai efektyvi, ir jam į visai nesvarbu, kokiam santykiu ji y su gėrio ar blogio analogija, ir ar jai r randamas gamtoje atitinkmu.

(Bus daugiau)

ESTETINIAI PRIETARAI

Medžiagai natūrali forma

Savo knygoje "Moderniojo Mėno Filosofija" Herbert Read aprašo, kaip Henry Moore studijuoja akmenų formas ir uolų formacijas tam, kad savo skulptūrose jis galėtų suteikti medžiagai "natūralią" formą. Jis taip rašo: "Akmenukai ir uolos rodo, kaip pati gamta apdirba akmenį — lygius pajūrio akmenukai atskleidžia akmeniui natūralius kontūrus, kurie yra įvairaus akmens tankumo išdava. Akmuo nėra vientisinė masė, ir simetrija jam yra svetima. Nušifituoti akmenukai rodo asimetrines struktūras principus. Uolos demonstruoja katekizminių jėgų sudraskytą ir suskaldytą akmenį, arba vėjo ir lietaus išestą ir nudilintą. Jie rodo laužytą ritmą, kurį sukuria lūždama sluoksniinė struktūra; kalvų ir kalnų kontūrai rodo gamtos nervingą kaligrafiją... Po gamtos formų studijų (kurias jis nuolat tęsia) skulptoriaus problema yra jas pritaikyti savo mentalinių koncepcijų interpretacijai. Jis nori išreikšti, sakykim, žmogaus figūros idėją. Tokią figūrą tiesioginiai perkelti į akmenį būtų baisus akmens piktnaudojimas ir tuo pačiu kūno ir kraujo misrepresentacija. Skulptoriaus, kaip Henry Moore, tikslas yra išreikšti savas koncepcijas tokiose formose, kurios yra natūralios tai medžiagai, kurioje jis dirba."

Herbert Read šioje trumpoje ištraukoje nusikalsta tiesai keliais atžvilgiais. Akmuo, taip kaip organinė gamta, savos formos neturi. Jo forma yra atsitiktinė, t. y. tokia, kokią jam išorinės jėgos primeta. O pajūrio akmenukams simetrija yra ne tik ne svetima, bet yra ta forma, prie kurios jie nuolat artėja. Seniausieji to paties kietumo akmenukai yra plokšti simetriški ovalai — ir kuo senesnis akmenukas, tuo mažesnis nukrypimas nuo ovalo formos, nes tarpusavės trinties eigoje aštrios briaunos pirmiausia nudyla, o po to trimas labiausia tos vietos, kurios yra toliausiai už ovalo ribų. Kai akmenukai pasiekia ovalo formą, visos jų paviršius dyla vienodai. Nors trapesnės vietos dyla greičiau, bet joms nudilus, likusioji kietoji akmens dalis pamažu vėl artėja į ovalo formą. — Iš akmenukų ovalumo, žinoma, imant dėmesį jų originalinę formą ir kietumą, galima spresti apie jų amžių.

Apie duotai medžiagai natūralias ir nenatūralias formas visai negalima kalbėti. Mes galime kalbėti tik apie duotam procesui tipiską formą, o medžiagos ypatybės nustato tik tai galimybių ribas (tipiska natūrali medžio forma yra išsišakojusi, bet tai nereiškia, kad medžio skulptūra turi būti išsišakojusi). Kalta, ar kitu įrankiu, sukurta forma yra lygiai natūrali, kaip ir gamtos procesus sukurta forma. Bet žmogaus rankų sukurty formų repertuare tipiškos formos vietą užima individualiai sukurta, ir jos galimybių skalei nėra ribų, nes žmogaus kūrybinė fantazija, pagal reikala, gali pasinaudoti bet kurio gamtos proceso formomis ypatumais.

Bet kaip turėtume žiūrėti į tokias kalta ar teptuku sukurtas formas, kurios nėra, bet atrodo, bent paviršutiniškai žiūrint, kaip gamtos sukurtos formos? Pastatykim klausimą kitaip: kas pasikeistų, gamtos formą sekančioje, estetinėje formoje, jei originalinė gamtos forma nustotų egzistuoti, ar, sakykim, nebūtų visai egzistavusi? Aišku, kad niekas nepasikeistų. Pasikeistų tik tai minėtos formos vertintojo pozicija. Jam būtų atimtas moralinis pagrindas pasmerkti kalbamą formą ekstrastetinėmis moraliniais motyvais. Ar nebūtų galima tą pačią formą įvertinti pagal estetinius kriterijus be neįmanomo gamtinės formos pranykimo?...

Kai kalbama apie formos natūralumą duotai medžiagai, paprastai turima omeny specifiškus tradicijos ar mados kūrėjui priimtus reikalavimus. Pvz. šiandien yra madoj grubus granito paviršius. Bet kodėl poliruotas granitas turėtų būti mažiau natūralus? Tiesa, granitas skyla ir lūžta kitaip nei medis, bet galutinį formos charakterį nustato darbo procesas — medžiagos ypatumai aprėžia tik tai galimybių ribas — ir atskirais atvejais, pagal kūrėjo pasistatytus tikslus, pvz. medžio reljefe medis gali priimti gamtos jėgų, ar kitaip suformuoto, granito formą, ir atvirkščiai: granitas gali priimti augančio medžio formą. Nors skulptoriaus, ar tapytojo, medžiaga

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba bendra- rašėtinis paragino visas apy- linkių valdybas suaktyvinti lietuviškos spaudos platinimo darbą spaudos mėnesio metu. Taip pat Centro valdyba raš- tais kreipėsi į eilę spaudos darbuotojų su prašymu lietu- vių spaudos reikšmę nuolatos kelti mūsų spaudoje. Spaudos darbuotojams taip pat išsiun- tinėta trumpa Centro valdybos šios kadencijos veiklos apy- braiža.

Jonas Jasaitis, JAV LB Centro V-bos pirmininkas, lan- kydamasis Washingtono veiks- nių konferencijoje, turėjo pla- tesnį pasikalbėjimą su Wa- shingtono apylinkės pirminin- ku Pranu Zunde. Ši apylinkė yra viena iš naujausiai įstitei- gusių ir jau išvystę gražių veiklų.

JAV Lietuvių Bendruo- menės Centro valdyba, norėda- ma geriau pažinti kiekvienos apylinkės veiklos sąlygas ir veiklą, paruošė ir išsiuntinėjo apylinkių valdyboms specialią anketą. CV prašo apylinkių valdybas, kad užpildytas an- ketas gražintų Centro valdybai iki š. m. balandžio mėn. 25 d.

JAV Lietuvių Bendruo- menės Centro valdyba kreipėsi į apylinkių valdybas prašyda- ma paremti anglų kalba lei- džiamą žurnalą "Litanus". "Litanus" leidžia Lietuvių Studentų Sąjungai. Jo reikšmė labai didelė, bet prenumerato- mis išsiversti negali, todėl rei- kalinga visos lietuvių visuo- menės parama.

MADAME EVE
Reader and adviser.
One visit will solve all your problems. She will tell you how to hold your job, where you have failed.
2423 WEST IRVING PARK ROAD
Call for appointment
267-2897

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Frankkus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos — (Standartinės ir Automatinės) ir motorų remontas. — Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel. FR 8-9533

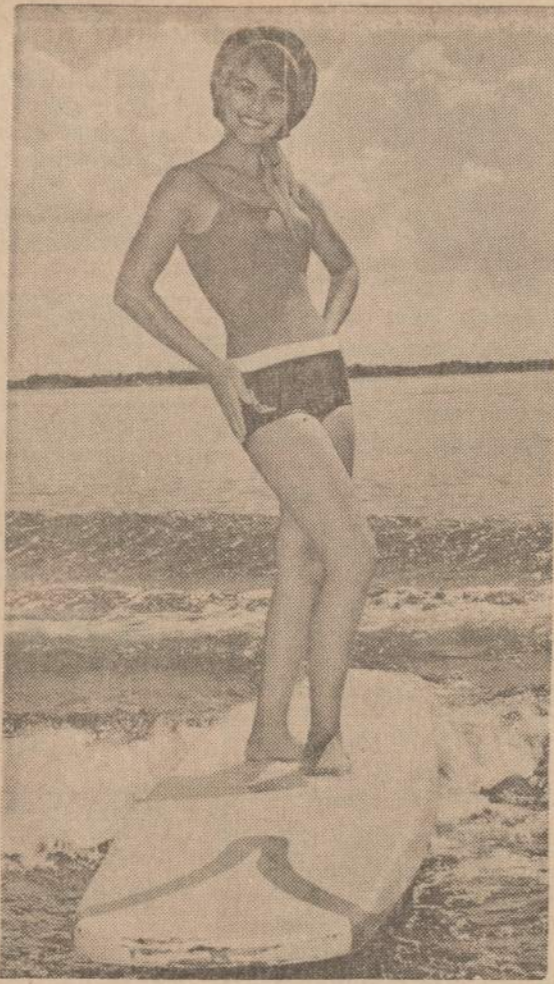
S-T-R-E-T-C-H
YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapalis
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

SIUNTINIAI I LIETUVA
ir kitus kraštus.
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

SIUNČIAMSI SIUNTINIAMI
I LIETUVA IR KITUS KRAŠTUS.
DIDELIS PASIRINKIMAS
MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS
GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIAUSKIENE
Atidaryta darbo dien. 9-6 val.
Pirm. ir ketvirt. 9-9 val. vak.

SIUNTINIAI I LIETUVA — TAIP PAT MAISTO PRODUKTAI
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 ir 2439 W. 69 St., Chicago 29, Ill. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedauja- mų prekių labai prielaimomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
LAIKE 3-4 savaičių pristatome Lietuvoje automobilius, šaldytuvus, dviračius, akordeonus ir kitas stambesnes prekes.
KREIPKITES į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siuntinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Čikagos į Lietuvą.
Vedėjai F. ir V. ŽUKAUSKAI

SIUNTINIAI IŠ CHICAGOS TIESIAI I LIETUVA IR KITUS KRAŠTUS
Siunčiame visokius daiktus nuo adatos iki automobilio, be to siunčiame maisto siuntinius. Jie keliauja tiesiai į visas Lietuvos mūltes be jokių tarpininkų, todėl kainuoja žymiai pigiau, prašome įsitikinti.
Mūsų sandėly yra didelis pasirinkimas medicinos, muzikos instrumentu, rašomų mašinelių ir kitų prekių, tinkamų siuntimui. Ką besistumėt, teiraukitės Lietuvių Kompanijoj
WORLD PARCEL SERVICE CO.
2715 WEST 71st STREET CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: 471-1424

Floridon atvažiavusi Janis Shapou mėgsta paplūduoti bangų vir- sūnėmis. Jos plaustas stiprus, didžiausios bangos nesudaro jokio pavojaus.

LIET. BENDRUOMENĖS RŪPESČIAI

Lietuvių Bendruomenė, kaip organizacija, turi pakankamai darbų, rūpesčių ir planų. Ji yra išsiplėtusi po visą Ameri- ką, sudarydama jau 66 Apy- linkes, suskirstyta į 6 Apygar- das, turi Centro Valdybą, Ta- rybą ir yra apjungta viso pa- saulio lietuvių Centro Valdyba.

Tačiau jos didžiausias vei- kimas reiškiasi Apygardose ir Apylinkėse. Dabar CV ragina visus bendruomenių padali- nius aktyviau pasireikšti tri- juose pagrindiniuose klau- si-

SEE FOR YOURSELF GREER TRAINING HEADS TO BEST PAYING JOBS

In these BOOMING Fields
AUTO MECHANICS
AUTOMATIC TRANSMISSIONS
MOTOR TUNE UP
BODY AND FENDER REPAIR
DIESEL MECHANICS
MACHINIST, TOOL AND DIE
REFRIGERATOR AND
AIR CONDITIONING
GAS, ARC AND HELIARC
WELDING
ENGINEERING DRAWING
BLUEPRINT READING
HEAVY EQUIPMENT
OPERATORS
CONSTRUCTION EQUIPMENT
MECHANICS
NEW TWO-YEAR AUTOMOTIVE
AND DIESEL TECHNOLOGY

Complete training in our modern, well-equipped shops. Day and evening classes. Part-time job assist- ance while you learn. Over 100,000 successful graduates. Visit, Phone or Write for free information. No obligation.

GREER TECHNICAL INSTITUTE
Founded 1902
2230 So. Michigan
Chicago 60616
Victory 2-2300
Ask for Mr. Aye

muose: spaudos mėnesio pra- vedimu, naujų Apylinkių stei- gimui ir solidarumo mokesčio išrinkimo reikalui.

1) Lietuviška spauda yra vie- na iš pagrindinių priemonių lietuviųbei išlaikyti. Ją reikia platinti, patiems skaityti ir ra- ginti savo pažįstamus tai da- ryti. Reikia daugiau įsigyti knygų, skaityti laikraščius, žurnalus. Gegužės mėnuo tam ir yra skirtas, kad lietuvių spauda ir jos leidėjai pajustų naujų prenumeratų atsiradi- mu, knygų pirkimo padidėji- mą, o leidyklos galėtų toliau planuoti apie naujų išleidimą ir esamųjų tinkamą išplati- nimą.

2) Liet. Bendruomenė jau turi registruotų savo padalinių: Lietuvių Apylinkių 66 vienu- tus. Tačiau yra dar daug vie- tovių, kur visai nėra jos pada- linių, o tikrai galėtų būti. Bet nėra kas jas organizuoti ir su- burti lietuvių veikimui. Da- bar Lietuvių Bendruomenė jau yra įsitvirtinusi tik didesniuose miestuose, bet narių skaičiu- mi niekur nepasizymi ir jos veikla galėtų būti žymiai ge- resnė, jei tik atsirastų žmonių, kurie norėtų padirbėti.

3) Lietuvių Bendruomenės idėjos ugdymas siejasi su tau- tiniu susipratimu ir lietuvišku solidarumu. Lietuvių Chartoje yra pasakyta: "Tautinio susi- pratimo ir vienybės ženklai, kiekvienas lietuvis moka nu- lating tautinio susipratimo mo- kėstį". Šiuo inaušu išreiškia- ma ne vien pritarimas pačiai bendruomenėi, bet kartu su- daromas ir finansinis pagrin- das bendruomeninių instituci- jų veiklai.

Šitie trys pagrindiniai klau- simai turi būti visiems prieš- akis. Pavasaris neša naujų dar- bų ir rūpesčių. Bet visi darbai turi piniginį pagrindą, norint juos laiku ir tinkamai atlikti. Tačiau pamažu daug ką ga- lima padaryti ir įgyvendinti, jei laiku prie tokių darbų bus pasirengta ir ryžtingai dirba- ma ta kryptimi.

Šie metai yra ypatingi ir la- bai svarbūs mūsų tėvynei. Lie- tuviai turi parodyti savo orga-

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia

GENERAL FACTORY HELP
Experienced
1ST SHIFT

JOURNEYMAN MACHINISTS
1ST & 2ND SHIFTS
Good Starting Wages, Steady Employment

ROBERTSON
Photo Mechanix
250 WILLE ROAD DES PLAINES, ILL.
827-7711
"An Equal Opportunity Employer"

nizuotumą, gajumą ir vienin- gumą.
Lietuviai turi parodyti daug savigarbos, patriotiškumo ir bendro susiklausymo visuose organizaciniuose reikaluose. Ir tik tuomet mes galėsime pa- sakyti, kad esame tikri Lietu- vos tėvynės vaikai, nors esame išblaškyti po visą pasaulį.
Antanas Gintneris

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Didžiausias pajamų mokeskis

Federalinė pajamų mokes- čių įstaiga praneša, jog di- džiausias mokesčiai šiais metais buvo \$1,336,000. Tiek teko pa- jamų mokesčiais sumokėti nuo \$3,000,000.

Kas tokią milžinišką sumą mokesčiais turėjo sumokėti — vienas asmuo ar kompanija — to mokesčių įstaiga nepraneša. Ji tik sako, jog tie mokesčiai (ar dalis jų) buvo sumokėti, taip sakant, "vienuoliktą va- landą". Vadinasi, kai baigėsi mokesčių mokėjimo laikas.

Peiliu subadė du jaunuolius

Bridgeporte, prie 814 W. 32 St., buvo peiliu subadyti du jaunuoliai, būtent James Ko- dis, 16 metų, gyvenęs 3404 S. Union Ave., ir Frank Callo, 17 metų, kuris gyvena 3621 S. Emerald Ave. Abu jaunuoliai buvo nuvežti į Mercy ligoninę. Jų padėtis esanti gana rimta.

Jie buvo užpulti paauglio, kaip atrodo, visiškai be jokios priežasties. Atlikęs tą niekšiš- ką darbą, užpuolikas pabėgo.

Pavogė brangius paveikslus

Į Gerald Grant namus (1451 State plky) įsigavo plėšikai ir pavogė brangius paveikslus ir kitus meno kūrinius, kurių vertė siekia \$40,000.
Plėšikai įsigavo į kambarį, kur buvo sudėtos brangenybės, pro namų rūšį.
Grant savo laiku vertėsi brangių paveikslų ir retų se- nienuų prekyba.

Lietuvaitei paskirtas \$1,000 prizas

Donna Prusis, kuri gyvena 7057 S. California Ave. ir lan- ko Harper aukštesniąją mo- kyklą, gavo \$1,000 prizą, kurį jai paskyrė Chicago Student Science Fair, Inc.

Tokie prizai yra skiriami tik labiausiai pasižymėjusiems mokslo srityje aukštesniųjų mokyklų mokiniams.

Detektyvas kaltinamas žmonos nužudymu

William J. Walker (7541 Aberdeen St.), kuris eina val- stijos detektyvo pareigas, yra kaltinamas nužudymu savo žmonos Arlene, 34 metų am- žiaus. Menamai jis tai padaręs dėl to, kad jo žmona, kuri buvo iškėlusis skyrybų bylą, reikala- vusi per daug didelės alimoni- jos (alimentų).

Walkerio žmona iš profesijos buvo mokytoja.

JR. DRAFTSMAN
Must be able to read Blue Prints.
Draft exempt — Under 45.
S. I. JACOBSON MFG. CO.
1414 So. WABASH
Tel. 939-1414

WAREHOUSE MEN
Reliable men with good work records for permanent employment. \$2.25 start- ing rate with periodical increases. Liberal company pay benefits, include: Life insurance, hospitalization, vaca- tions, sick leave and an excellent profit - sharing pension program.
W. W. GRAIGNER, INC.
5959 W. Howard.

ROOFERS
Union journey men.
Must be sober and reliable.
Good working conditions.
Call VA 6-0740

STOP LOOKING!
Good English speaking man or woman to sell advertising over the telephone. No experience necessary. Will train. Salary and commission. If you are a good talker, you can qualify. Permanent, steady work in loop office.
ST 2-5507

ELECTRONIC SEALING FOREMAN
Under 50 — Draft Exempt.
Setup — Maintain Equipment.
— Dies, Fixtures. —
Able to read Blue Prints.

S. I. JACOBSON MFG. CO.
1414 So. WABASH
Tel.: 939-1414

SPIRAL TUBE WINDER
JOB SETTER, ENGLISH SPEAKING PREFERRED.
137 SO. ALBANY
VA 6-6227

COLLECTOR
Experienced in retail or commercial. Telephone collection. Salary based on ability. Liberal monthly bonus and benefits.
Mr. REMEY ROBIN
FR 2-2581

COMBINATION
DIE CUTTER AND PRINTER
Man under 45 — Draft Exempt.
Able to setup and make ready.

S. I. JACOBSON MFG. CO.
1414 So. WABASH
Tel.: 939-1414

DRIVER SALESMEN
FULL OR PART TIME.
Established ice cream route. High earnings. Apply 10 to 3.

MY FAVORITE ENTERPRISES
2311 W. 48th Street

ROUTE MEN
Will train reliable men with pleasant personality. Good work record. Age 23 to 43. Handling routes for leading diaper service.
Good working conditions, pension, health, welfare.
Salary plus commission.
Ask for Mr. DI SANTI.
B A B Y V A L E T
423 N. Spaulding
VA 6-6777

SKAITYK PATS IR PARAGINK KITUS SKAITYTI
NAUJIENAS
JOS VISAD RAŠO TEISYBĖ

REAL ESTATE.

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui

Paskolos, perkant namus, daromos ligiems terminams ir žemais nuomimais mėnesiniais išimokėjimais.
Dėl visų informacijų, kreipkitės į
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

DABAR JAU LAIKAS pirkti ele- gantišką 6 kamb. mūrą, 2 vonios, kar- petai, centrinis air condition. \$25,000.
PINKUS LIGI VALIAI, \$11,000 me- tams iš 6 butų naujo apartamentinio, arti Marquette Parko, turim raktus. \$84,000.
VIENGUNGI, ŽIŪREK — mūras, 2 butai po 4 kamb., garažas, arti M. Parko, \$100 nuomos mėnesiui ir sau- jauskus butas. \$17,900.
NAUJAS 5 1/2 KAMBARIŲ MŪRAS. Modernus. Arti mūsų. \$17,000.
4 KAMBARIŲ MŪRAS. Gazo šildy- mas, garažas. 55 ir Palsk. \$17,000.

6 KAMB. MŪRAS, arti 66th ir Wes- tern, garažas, pamatyti kad ir dabar. \$19,000.
PUIKUS NAMAS, 2 butai, 2x4 kamb., atskiri šild., modernios vonios, nau- jas garažas. \$13,900.
2 BUTŲ NAMAS, 2 po 6, central. gazo šildymas. \$21,500.
2 BUTŲ MŪRAS, 2 po 6, sausas rū- sys. Garažas. Arti ofiso. \$27,900.
4 BUTŲ MŪRAS. Naujas gazo šil- dymas. Apie \$5,000 nuomos. 55 ir California. \$39,500.
NAUJA TAVERNA ir butas Mar- quette Parke. \$43,000.

VISADA TURIME GERŲ NAMŲ.
K. VALDIS REAL ESTATE
2458 W. 69th St. — Tel.: RE 7-7200 — RE 7-8534

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
PAJAMŲ MOKESČIŲ BLANKŲ IŠPILDYMAS — INCOME TAX SERVICE
BUTŲ NUOMAVIMAI
DRAUDIMO AGENTŲRA PATARNAUJA VISAIŠ DRAUDIMO REIKALAIŠ
BELL — REALTY
J. BACEVICIUS
6455 So. Kedzie Ave. — Prospect 8-2233

TURIME ŠIMTUS NAMŲ CICERO, BERWYN, RIVERSIDE IR KITUOSE VA- KARINUOSE PRIEMIESIUOSE. MŪSU ISTAIGOJE JOS GALITE ISSI- RINKTI JUMS PATINKAMĄ NUOSAVYBĖ IŠ KATALOGO.
VIENINTELIAI IŠ LIETUVIŲ PRIKLAUSOME PRIE M. L. S.

Š A T A S REALTY
4936 WEST 15th STREET CICERO, ILLINOIS 60650
Office: OL 6-2233 Residence OL 2-8907

DIDŽIAUSIAS IR GERIAUSIAS NAMŲ IR BIZNIŲ PASIRINKIMAS
• APDRAUDA • NOTARIJATAS •
LEONAS REAL ESTATE
2735 West 71st Street WALbrook 5-6015

PERKAME, PARDUODAME, MAI- NOME įvairaus dydžio namus visur. Partipinamė paskola, visokeriopa ap- drauda, veikia notariatas.
NORVILA
REAL ESTATE AND BUILDERS
2658 West 59th Street
Prospect 8-5454

LIKERIO IR MAISTO KRAUTUVĖ, gražus namas su 4 kamb. butu, didelis gražus aptvertas sklypas, graži krautuvės patalpa, daug galimumu plėsti biznį, ramioje lietuvių koloni- joje — Brighton Parke. Proga darb- tiems lietuviams.
ŠIMAITIS REALTY
INCOME TAX SERVICE
2737 W. 43rd STREET
Tel. CL 4-2390

FOR SALE — HOUSES
PARK FOREST sale by owner \$16,100 3 bedroom ranch, recently decorated. Custom ceramic bath, wood tone ca- binets, new enamel in kitchen; side drive; concr. patio; flowering shrubs; Will County taxes; walk to schools, medical center, stores. Will sell ap- pances, drapes, carpeting. 104-9
Phone 748-9143.

PARDUODAMAS
6 KAMBARIŲ KATEDŽIUS
3008 WEST 38 STREET
ir gera biznį daranti taverna. Dvieju automobilių garažas. Vyro netikėta liga verčia savininką pigiau parduoti namą ir biznį.
Telefonuoti savininkui VI 7-8214.

Pakeliamoji šildymo dujų kaina
Peoples Gas Light and Coke kompanija, kuri teikia šildymo dujas Chicago gyventojams, paskutiniu laiku prisijusdama sąskaitas už dujas apsimokėti, pridėjo informacinį raštą, ku- riame sakoma, kad ligšiol buvu- sio minimumo mokesčio už 2 mėnesius — \$2,60, dabar jau bus imama \$4.00. Truputį gal jau ir perdidelis šuolis kainos pakė- lime. Patikrinus 1953 metais mokėtas gazo sąskaitas su da- bartinėmis gavosi rezultatas, kad nuo to laiko kaina yra iški- lusi per 80%. Atlyginimai ne- spėja vytiš kylančias kainas. Atrodo, kad ir pamažu, bet vis- tiek artėjama prie infliacijos.
J. J-tis

A. ABALL ROOFING
Įkurta prieš 50 metų.
VISOKIUS STOGUS, rinas ir nute- kamuosius vamzdžius taisome arba naujus įdedame.
KAMINUS IŠVALOME ir pataiso- me. Nudžomė namus iš lauko ir at- liekame "tuckpointing" darbus. Esame apdrausti, visas darbas garantuotas.
S k a m b i n k i t
LA 1-6047 arba RO 2-8778
Išsinavimas veitui, kreipkitės bet kada

L. & J. SEWERAGE SERVICE
Išvalome catch basins prastumiame užsikimšusius vandentekio vamzdžius. Nebrauniam pataisome sugedusį van- dentekį. Esame apdrausti, licenzijuoti ir turime užstatą. Skubiam patar- nimui skambinkite bet kuria dienos ar nakties valanda šiuo telefonu:
486-8777.

REMKITE TUOS BIZNIERIUS KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"